

FREDRIKSTAD KOMMUNE

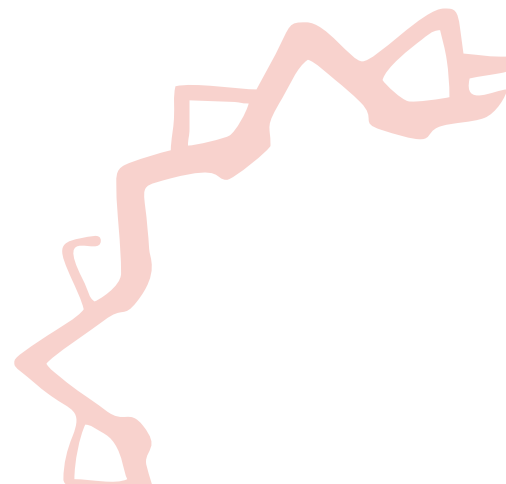

Årsplan barnehageåret 2025-2026

Gressvik barnehage

Vedtatt av
[SU]

Dato
07.10.2025

Forord

Å bidra til at alle barn får en god start i livet er den viktigste investeringen vi kan gjøre som samfunn. Barnehagen er det første og frivillige steget i et helhetlig utdanningsløp og legger grunnlaget for videre utvikling, læring, danning og demokratisk deltakelse. God kvalitet i barnehagen er en forutsetning for at barn skal få en god start og gode muligheter videre i livet.

Fredrikstad kommune har felles mal for årsplan i de kommunale barnehagene. Hver barnehage utarbeider sin årsplan ut fra de fastsatte rammene. Disse rammene er i tråd med kravene som er beskrevet i barnehageloven med forskrifter. Årsplanen er et pedagogisk arbeidsredskap for ansatte i barnehagen og en dokumentasjon på barnehagens pedagogiske arbeid. Den bygger på FNs barnekonvensjon, Lov om barnehage, Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver samt den politisk vedtatte Plan for kvalitet i barnehagen. Planen følger opp Kommunedelplan for oppvekst 2021–2032, heretter kalt oppvekstplanen, som angir retningen for Fredrikstad kommunes oppvekstpolitikk i perioden fram mot 2032. Planhierarkiet er synliggjort i modellen. Fredrikstad kommune virksomheter har en felles visjon «Sammen løfter vi Fredrikstad», hvor verdiene inkluderende, ansvarlig og modig står sentralt og skal være gjeldende i arbeidet vårt.

Årsplanen er veiledende for ansatte i barnehagen og skal legges til grunn for barnehagens pedagogiske arbeid. Innholdet skal være gjenkjennbart i barnehagens praksis og gjenspeile de verdier og holdninger som alle ansatte skal bære med seg i møte med barn og foreldre. Barnehagen er en del av «laget rundt barnet», og et tett og godt samarbeid med foreldre er viktig for kvaliteten og for å skape helhet og sammenheng i barns hverdag.

Barnehagens årsplan er også et viktig dokument for eier og myndighetenes oppfølging og tilsyn med barnehagen.

Lykke til med det gode samspeilet med de yngste barna våre, enten du er ansatt eller forelder. Barnehagealderen er grunnmuren til livet.

Ønsker dere alle et godt barnehageår!

Gøril Pedersen Bjerknes
Etatsjef barnehageetaten

Innhold

1	Informasjon om barnehagen	3
2	Kvalitet i vår barnehage	4
2.1	Pedagogisk grunnsyn	4
2.2	Pedagogisk arbeid	4
2.3	Barnehages arbeid med satsningsområde	5
3	Barnehagens formål og innhold.....	7
3.1	Omsorg	7
3.2	Lek, læring og danning.....	7
3.3	Medvirkning	7
3.4	Barnehagens leke- og læringsmiljø	8
3.5	Alle skal ha det trygt og godt.....	11
4	Barnehagens arbeidsmåter	12
4.1	Planlegging, dokumentasjon og vurdering	12
4.2	Fagområder.....	14
4.3	Digital praksis i barnehagen.....	14
4.4	Progresjon i barnehagen.....	15
5	Overganger.....	17
5.1	Overgang hjem-barnehage	17
5.1.2	Oppstart i barnehagen	17
5.2	Overganger innad i barnehagen	17
5.3	Overgang til skole og SFO	18
6	Foreldresamarbeid og foreldremedvirkning.....	18
7	Bærekraft, mat og helse = livsmestring.....	20
	Kildehenvisning	22
	Vedlegg.....	22

1 Informasjon om barnehagen

Velkommen til Gressvik barnehage

Gressvik barnehage har 3 avdelinger med barn fra 0-6 år. Vi jobber med å gi rom for trygg tilvenning, utvikling og progresjon gjennom barnehageårene. Hver avdeling har sitt eget særpreg, der vi samarbeider tett for å skape et helhetlig og inkluderende miljø.

Barnehagen ligger sentralt i Gressvik sentrum, med kort vei til både skog, ferje, bibliotek og andre lokale tilbud. Vi bruker nærmiljøet aktivt som en del av det pedagogiske arbeidet. Barna får oppleve varierte turer til både skogen, lekeplasser og biblioteket. I tillegg gir ferjeforbindelsen mulighet for spennende utflukter til byen, Gamlebyen, Isegran og andre nærliggende områder. Dette gir oss både fysisk utfoldelse, naturopplevelser og kjennskap til lokalsamfunnet. Vi legger stor vekt på bærekraftig utvikling, og barna lærer å ta vare på både naturen og hverandre.

Personalet i Gressvik barnehage består av varme, engasjerte fagarbeidere og pedagoger med høy kompetanse og et stort hjerte for barna. Vi jobber hver dag med hjertegode handlinger – små og store – som bygger trygghet, glede og fellesskap.

Leken står i sentrum for alt vi gjør. Gjennom lek utvikler barna språk, sosial kompetanse, kreativitet og nysgjerrighet. Vi legger til rette for både frilek og målrettede aktiviteter som gir rom for utforskning, mestring og samspill.

Vi har særlig fokus på:

- Trygge relasjoner – hvert barn skal bli sett, hørt og møtt med respekt og varme.
- Lek og læring – vi bruker lek som en naturlig og kraftfull læringsarena.
- Inkludering og fellesskap – vi skaper et miljø der alle barn opplever tilhørighet og verdi.
- Foreldresamarbeid – vi bygger et åpent og tillitsfullt samarbeid med foresatte, til barnets beste.

Mer informasjon om barnehagen finner dere på [kommunens hjemmeside](#) og i [barnehagens vedtekter](#).

2 Kvalitet i vår barnehage

2.1 Pedagogisk grunnsyn

Pedagogisk grunnsyn omfatter ideene, oppfatningene, verdier, holdninger, menneskesyn og kunnskaper som ligger til grunn for våre pedagogiske valg og handlinger. Vårt pedagogiske grunnsyn er ikke uforanderlig, men endres i takt med ny forskning og kunnskap om barn og deres utvikling.

Hvordan vi i barnehagen tenker om og jobber med omsorg, lek, læring og danning henger tett sammen med vårt pedagogiske grunnsyn. Det er ikke rom for tilfeldig eller privat praksis, men våre avgjørelser og prioriteringer skal forankres og begrunnes ut fra et faglig ståsted hvor vi opptrer som profesjonelle lagarbeider – som en del av «laget rundt barnet». I det profesjonelle lagarbeidet anerkjennes det at de beste løsningene finnes i fellesskap med barn og foreldre, og på tvers av virksomheter, etater og profesjonsgrenser.

Plan for kvalitet, som er en operasjonalisering av oppvekstplanen beskriver det menneskesynet som er gjeldende for oss som jobber med barn i Fredrikstad kommune:

«Innenfor barnehage, skole og barne- og familietjenester ligger det til grunn at alle mennesker er like mye verdt, uavhengig av hva som ellers skiller oss. Dette beskriver et menneskesyn som er preget av respekt, menneskeverd og fokus på ressurser, muligheter og utvikling.»

«Det er også en del av vårt grunnleggende menneskesyn at barn lærer og utvikler seg i samspill med andre. Det er derfor en viktig del av en god oppvekst at alle barn er en del av et inkluderende barnehage- og skolemiljø.»

Vi som jobber i barnehage skal kontinuerlig reflektere over egen rolle i møte med barn og deres familie, og minne hverandre på at det er vi som er ansvarlig i disse møtene. I Fredrikstad kommune er teorien om den autoritative voksenrollen valgt som felles faglig rammeverk. Vi skal øve på den autoritative rollen i alle våre møter – med barna, familiene og med hverandre. Det er et mål at det skal jobbes for et autoritativt klima i virksomheten. Det handler om å oppnå god relasjonskvalitet på alle nivåer i barnehagen, samtidig som det kommuniseres og utøves tydelige og rettfærdige normer og grenser i det daglige samspillet.

2.2 Pedagogisk arbeid

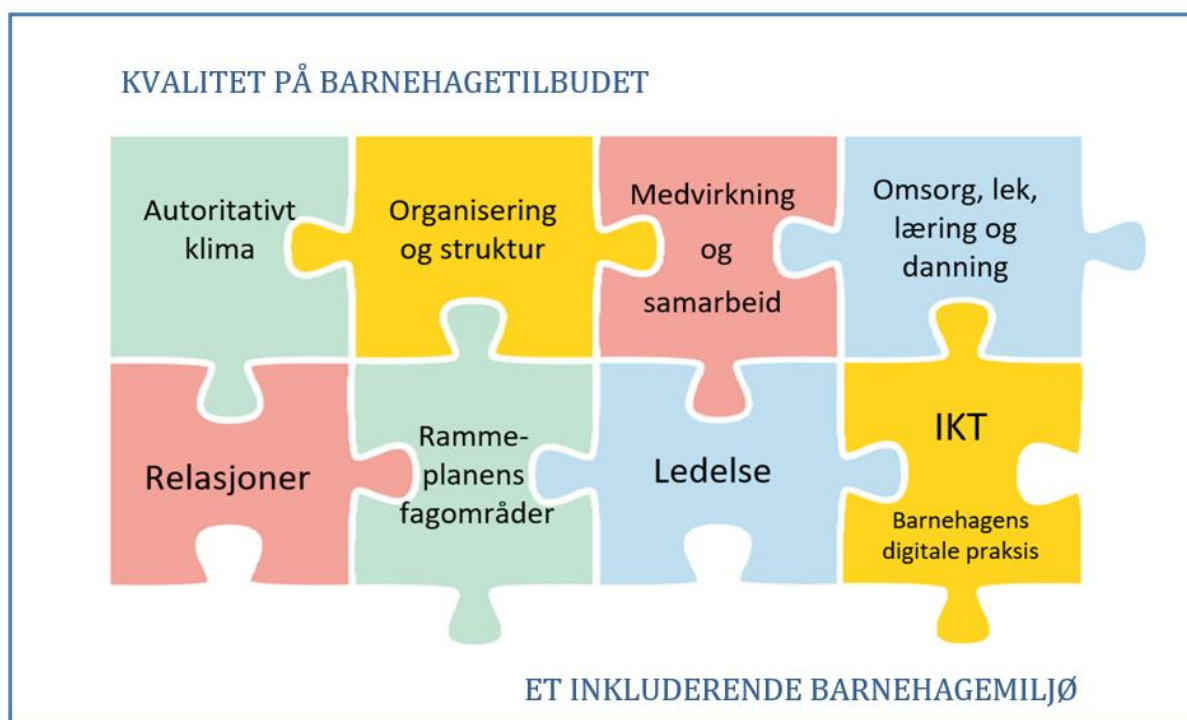
Pedagogisk arbeid i barnehagen bygger på vårt pedagogiske grunnsyn. Det henger sammen med valg som gjøres med bakgrunn i rammeplanen og nasjonale føringer, samtidig som det er tilpasset vår barnehages egenart. For å oppnå god kvalitet i vår tjeneste og i oppveksttjenestene generelt må vi jobbe for et felles verdigrunnlag og en felles forståelse av hva vi skal oppnå, både innenfor egen virksomhet og i møte med andre tjenester vi samarbeider med. Dette jobber vi med gjennom [Plan for kvalitet](#), sammen med de andre virksomhetene i oppvekstseksjonen.

Vårt syn på barn som kompetente og aktive utforskere i egne læringsprosesser preger arbeidet og innholdet i vår barnehagehverdag. Sammen med alle valg og mikroavgjørelser som gjøres av den enkelte medarbeider i vår barnehage, utgjør det til sammen kvaliteten på tilbudet barna får i vår barnehage. Lek, barnas interesser og engasjement er viktig grunnlag for det pedagogiske arbeidet. Barnehagen jobber tverrfaglig og fagområdene skal bidra til barna lek, lærling og trivsel, samt bidra til allsidig utvikling og helse. Fagområdene flettes inn i hverandre gjennom aktiviteter, lek og turer- og må sees i sammenheng. Arbeid med

relasjoner, språk, lek, læring og de ulike fagområdene i rammeplanen, vil være representert samtidig i prosjekt og i hverdagsaktivitetene hos oss.

Rammeplanen sier at det allmennpedagogiske tilbudet skal tilpasses barnas behov og forutsetninger. Dermed skal barnehagens strukturer og organisering tilpasses barna og barnegruppen som til enhver tid går i barnehagen.

Alt dette, og mye mer, utgjør deler av en helhet som sammen danner kvaliteten på tilbudet det enkelte barnet får i vår barnehage. Som et puslespill, hvor vi må jobbe for å finne hver enkelt brikke til å henge sammen:

Figur 1 - Et sammensatt og helhetlig barnehagetilbud

2.3 Barnehages arbeid med satsningsområde

I tråd med Plan for kvalitet i barnehagen 2023–2027 jobber vi med den autoritative voksenrollen, et trygt og godt barnehagemiljø - der leken står i sentrum.

Vi vet at barn lærer og utvikler seg i samspill med andre, og at lek er barnas mest sentrale uttrykksform. På bakgrunn av dette har vi valgt å gjøre leken til hovedarena for utvikling av både et trygt og godt barnehagemiljø og den autoritative voksenrollen.

Leken gir barna verdifulle erfaringer og ferdigheter som er avgjørende for deres trivsel her og nå, og som samtidig legger et viktig grunnlag for videre utvikling og læring gjennom livet. Vårt arbeid er forankret i Rammeplan for barnehagen, som tydelig understreker at:

«Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek. Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.»

Et trygt og godt barnehagemiljø forutsetter ansatte som evner å bygge nære relasjoner til barna, samtidig som de setter tydelige og forutsigbare rammer. Personalet må være til stede i barnas lek og hverdag for å kunne oppdage utfordringer, gi støtte ved behov og veilede barna i krevende situasjoner.

Vi arbeider systematisk med å videreutvikle den autoritative voksenrollen – en voksen som kombinerer varme og omsorg med tydelighet og struktur. Dette arbeidet krever kontinuerlig refleksjon, faglig utvikling og felles drøfting i personalgruppen.

Et godt lekemiljø er fundamentet for barns trivsel, tilhørighet og utvikling. Når barn får mulighet til å leke og har noen å leke med, skapes det fellesskap, glede og trygghet. Våre ansatte er tett på barnas lek og samspill – både for å støtte utvikling og for å sikre at alle barn blir sett og inkludert. Utvikling av lekemiljø, språk og sosial kompetanse er en integrert del av vårt arbeid med å skape et inkluderende og trygt barnehagemiljø for alle barn.

3 Barnehagens formål og innhold

3.1 Omsorg

Barnehagen skal gi god omsorg som preger alle situasjoner i barnas hverdag. Den skal komme til uttrykk når barna leker og lærer, i stell, måltider og påkledning. God omsorg handler om å oppleve et miljø preget av aksept og anerkjennelse. Trygge og stabile rammer øker muligheten gode mestringsopplevelser, utvikling og læring.

I samspill med andre lærer barna å vise omsorg for personer rundt seg og de er i en konstant læringsprosess. Omsorg i barnehagen handler både om barn – barn–relasjoner og voksen – barn–relasjoner. Ved at barn får mulighet til å ta imot og gi omsorg, dannes grunnlaget for utvikling av empati, respekt og toleranse. Arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet handler om hvordan vi gir omsorg.

3.2 Lek, læring og danning

Rammeplanen sier at leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Lek er en kilde til humor og glede, og gjennom ulike former for lek får barna mulighet til å uttrykke seg og erfare at egen opplevelsesverden gjelder.

Barnehagens arbeid med lek, læring og danning vil bli synliggjort og utdypet videre gjennom årsplanen, spesielt i kapittel 3.4 Barnehagens leke og læringsmiljø.

3.3 Medvirkning

For at det allmennpedagogiske tilbudet skal kunne tilpasses barnas behov og forutsetninger er det avgjørende at vi jobber med barns medvirkning. Barns medvirkning er forankret i FNs barnekonvensjon og lovverket. Deres synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med alder og modenhet. Å ta dette på alvor er en forutsetning for at barnehagehverdagen skal oppleves meningsfull for barn, at de får leke, lære, oppleve mestring og utvikle seg.

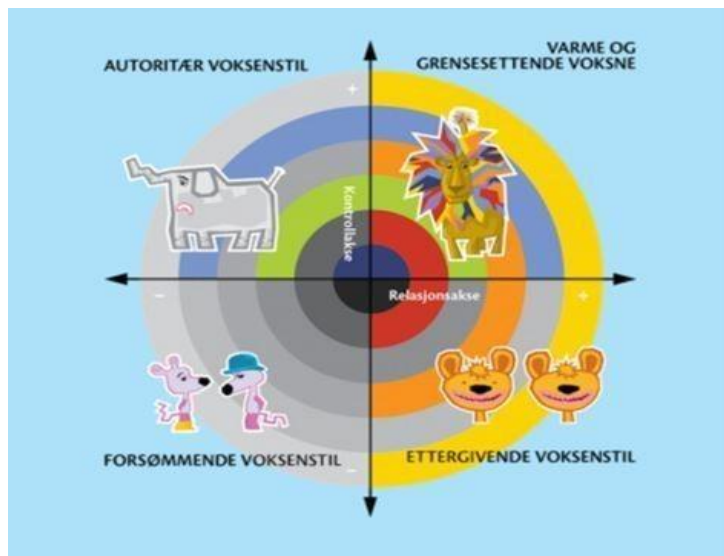

3.4 Barnehagens leke- og læringsmiljø

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Leke- og læringsmiljø er summen av de relasjonelle, kulturelle og fysiske forholdene i barnehagen, samt språkmiljøet. Vi har voksne som er bevisst sin rolle og forbildefunksjon for blant annet hvordan man lytter, gir konstruktiv respons, bruker kroppsspråk, talespråk og tekst i samspill med barn.

Det er alltid den voksne som har ansvaret for å skape og opprettholde et trygt leke- og læringsmiljø, samt bygge gode relasjoner i barnehagen.

Figur 2 - Modeller illustrerer ulike voksenstiler.

Den autoritative voksenstilen innebærer en dynamisk kombinasjon av varm relasjonsbygging til barnet, og utøving av tydelig og grensesettende rammer. Dette vil kunne bidra som en beskyttelsesfaktor i barnas liv.

Foreldre har en viktig rolle og kan forebygge krenkelser og mobbing ved å være varm og grensesettende overfor sitt barn. For å oppnå et trygt og inkluderende barnehagemiljø er det viktig med et godt samarbeid mellom barnehage og hjem. Foreldre er opptatt av eget barns trivsel og trygghet, men det har i tillegg stor betydning at de også bryr seg om de andre barna.

I tillegg til autoritative voksne, har tilretteleggingen av det fysiske lekemiljø og dermed også tilrettelegging av leken, stor betydning for å skape et inkluderende leke- og læringsmiljø i barnehagen. Miljøet må stadig være i bevegelse og endres i takt med barnas fysiske behov, interesser og leketemaer. Miljøet skal også stimulere og legge til rette for ulike former for kommunikasjon, problemløsning og språkutvikling. Å skape spennende møteplasser som stimulerer barns spontane samværsformer, bidrar til at barna bygger relasjoner, får felles lekereferanser og felles forståelse for lekens innhold. Dette er av stor betydning for å etablere vennskap med andre barn og opplevelsen av å være inkludert i fellesskapet.

Vårt mål for barnehagens leke- og læringsmiljø er:

Vi er en inkluderende barnehage hvor alle barn opplever trygghet og mestring i sitt leke- og læringsmiljø

Dette målet skal ses i tett sammenheng med nasjonale sektormål, som også er målene i Plan for kvalitet i barnehagen:

- **Et inkluderende barnehagefellesskap med likeverdig kvalitet**
- **Kompetanseheving for ansatte**

Psykososialt miljø	
I vår barnehage opplever alle et trygt lek- og læringsmiljø og å være en del av et inkluderende fellesskap	
Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det i vår barnehage
I vår barnehage har vi et inkluderende fellesskap med rom for ulikheter, vi jobber forebyggende med fokus på vennskap, individ og gruppe	<ul style="list-style-type: none"> • Ansatte er gode forbilder i møte med barn, kollegaer og utfordringer. • Vi jobber etter felles mål og verdier, og sikrer felles forståelse i personalmøter. • Alle barn skal inkluderes i lek og aktiviteter – vi støtter dem som trenger det. • Aktiviteter organiseres på tvers av avdelinger for å styrke fellesskapet. • Vi tilrettelegger for rollelek og deltar aktivt i barnas sosiale utvikling. • Barna lærer å sette egne grenser og respektere andres. • Vi snakker om hensyn, turtaking og hvordan handlinger påvirker andre. • Vi fremmer respekt for ulikheter og viser at alle er verdifulle. • Vi tar oss tid til samtaler med barna om følelser og opplevelser. • Voksne er engasjerte og tilstede i leken, og støtter barnas behov.
I vår barnehage har alle ansatte kunnskap om loven og plikter knyttet til et trygt og godt barnehagemiljø	<ul style="list-style-type: none"> • Vi knytter barnehageloven og rammeplanen til praksis gjennom refleksjon og møter. • Planleggingsdager brukes til å jobbe med trygghet og trivsel via case og samtaler. • Hendelser og dilemmaer drøftes i lys av lovverk og verdigrunnlag. • Vi jobber forebyggende gjennom aktiv lek, inkluderende aktiviteter og støtte i samspill.
I vår barnehage har vi et autoritativt klima i møte med barn, familier og hverandre	<ul style="list-style-type: none"> • Vi kommuniserer tydelig og omsorgsfullt med barn, foresatte og kollegaer. • Vi er forutsigbare, tilstede og gir barna trygghet og anerkjennelse. • Vi setter grenser med varme og veileder barna med forståelse. • Den autoritative tilnærmingen preger hele hverdagen. • Vi reflekterer over praksis gjennom veiledning og praksisfortellinger. • Temaet drøftes jevnlig i personalmøter. • Praksisen vår bygger på rammeplanen og forskning om relasjoner og trygghet
I vår barnehage samarbeider vi med foreldrene om et trygt og godt barnehagemiljø.	<ul style="list-style-type: none"> • Vi tilbyr gode daglige møtepunkter i bringelhente situasjon • Vi viser interesse og tar foreldrene på alvor • Vi veileder ved behov og ønske • Vi tilbyr foreldresamtale hvert år, og ytterligere ved forespørsel • Vi tilbyr oppstartsamtaler til nye barn, og barn som går fra liten til stor avdeling • Vi gjennomfører foreldrekompasset og foreldremøte

	<ul style="list-style-type: none"> • Vi sender ut brukerundersøkelsen • Vi inviterer FAU og SU til medbestemmelsesmøter • Vi gjennomfører besøksdager med fokus på å skape gode relasjoner • Vi har gode rutiner for overganger
--	---

Fysisk miljø

I vår barnehage legger vi til rette for et inkluderende og stimulerende fysisk lekemiljø - både inne i barnehagen, på barnehagens uteområde og i nærmiljøet.

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det i vår barnehage
I vår barnehage har vi et inkluderende, fysisk stimulerende og fleksibelt lekemiljø <i>inne</i> i barnehagen med materialvalg og utstyr som inspirerer, er tilgjengelige og som inviterer til lek og samhandling.	<ul style="list-style-type: none"> • Vi deler barna i små grupper for ro og støtte. • Lekemiljøet fornyes jevnlig med temahjørner og barnas ideer. • Leken organiseres i stasjoner for variasjon og valg. • Vi bygger videre på barnas interesser i leken. • Balanse mellom rolige og aktive aktiviteter
I vår barnehage har vi et inkluderende, spennende og fleksibelt lekemiljø <i>ute</i> i barnehagen, som stimulerer barnas allsidige bevegelseserfaringer, lek og samhandling.	<ul style="list-style-type: none"> • Utelek og fysisk aktivitet • Ulike underlag gir motorisk og sanselig stimulering. • Inneleker tas med ut for fleksibel lek. • Voksne initierer og deltar i fysisk lek. Planlagte aktiviteter fremmer samarbeid og bevegelse. • Små grupper ute gir trygghet og støtte. • Leken tilpasses barnas interesser og behov.
I vår barnehage møter barna variert og utfordrende terreng tilpasset alder og modenhet – på barnehagens uteområde og i nærmiljøet	<ul style="list-style-type: none"> • Terreng i nærmiljøet styrker balanse og koordinasjon. • Aktiviteter tilpasses alder og modenhet. • Turgrupper planlegges etter alder og ferdigheter. • Fri lek kombineres med voksenstyrte aktiviteter.

Språkmiljø

I vår barnehage skal språkarbeidet være lystbetont, preget av lek og gi rom for utforskning og undring

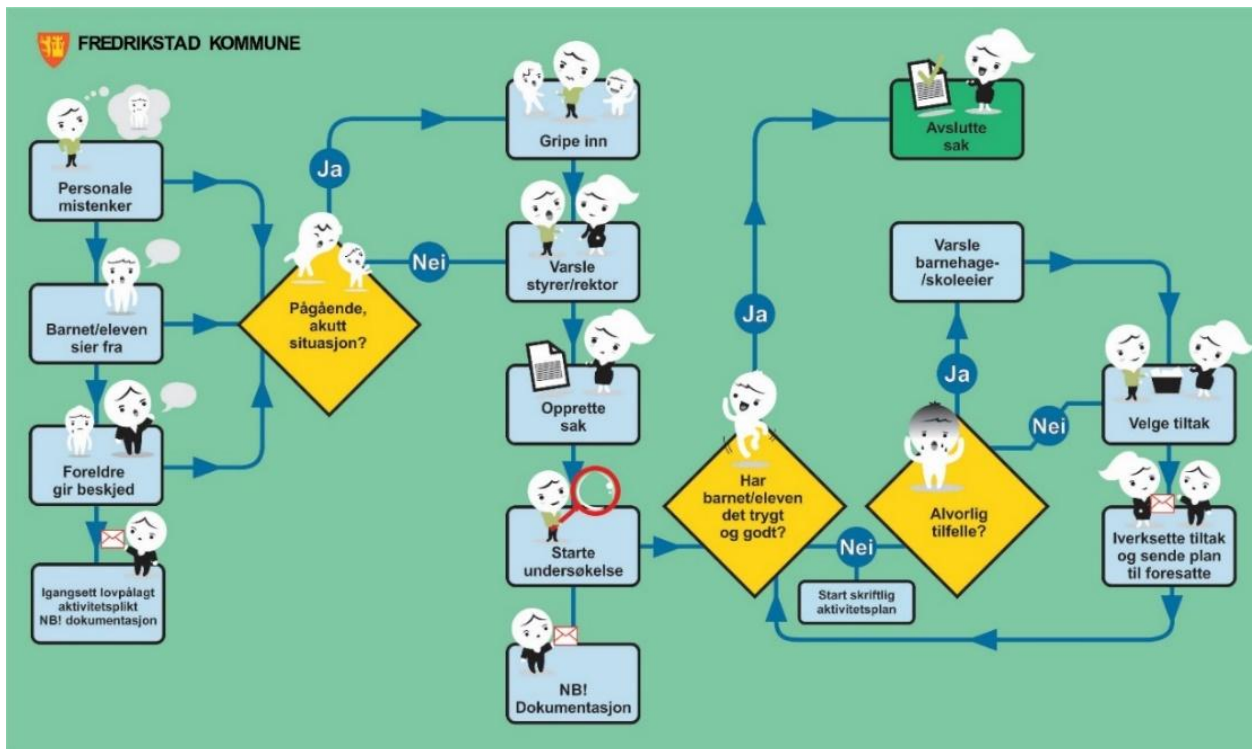
Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det i vår barnehage
I vår barnehage skaper vi et inkluderende og inspirerende språkmiljø der barna får mulighet til å oppleve glede ved å bruke, språk og kommunisere med hverandre	<ul style="list-style-type: none"> • Daglig bruk av sanger, rim og regler. • Høytlesning og samtale i små grupper. • Samtaler i hverdagsaktiviteter fremmer språk. • Lek tilrettelegges for språkutvikling. • Musikk og rytme støtter språk og fellesskap. • Samlingsstunder med språklig innhold. • Repetisjon styrker språkforståelse. • Små grupper gir individuell språkstøtte. • Aktiviteter tilpasses språkbehov.

<p>I vår barnehage får barnet uttrykke tanker, følelser, ønsker, erfaringer, løse konflikter og skape positive relasjoner gjennom språk</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vennebåten brukes til samtaler om følelser og vennskap. • Voksne støtter barna i å sette ord på følelser. • Samlingsstunder med fokus på relasjoner og konfliktløsning. • Følelser er et naturlig tema i hverdagen. • Barnas interesser brukes som inngang til samtaler. • Voksne er rollemodeller i kommunikasjon og konfliktløsning. • Barna veiledes i konfliktsituasjoner. • Vi lytter aktivt og bekrefter barnas uttrykk.
<p>I vår barnehage er vi gode språkmodeller og vi videreutvikler barnas begrepsforståelse ved å bruke et variert ordforråd</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi snakker med barna i alle situasjoner. • Språket bygges rundt barnas interesser. • Nonverbalt språk tolkes og settes ord på. Tegn til tale og ASK brukes ved behov. • Voksne er språklige rollemodeller. • Vi gjentar og utvider barnas språk. • Lek brukes til å introdusere nye begreper. • Vi støtter barn som mangler ord. • Små grupper gir språklig oppfølging.
<p>I vår barnehage bruker vi varierte formidlingsformer og tilbyr et mangfold av bøker, sanger, bilder og uttrykksformer</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bøker og bilder er tilgjengelige i barnas høyde. • Polylingo gir tilgang til bøker på flere språk. • Tegn til tale og pekekort styrker kommunikasjon. • Konkreter og plakater støtter begrepsforståelse. • Høytlesning i små grupper med samtale. • Skjerm brukes pedagogisk til bilder og bøker. • Musikk og rytme styrker språk og fellesskap.

3.5 Alle skal ha det trygt og godt

Hvordan vår barnehage jobber forebyggende slik at alle barn opplever et inkluderende, trygt og godt leke- og læringsmiljø, i tråd med barnehageloven § 41, er beskrevet ovenfor. Dersom det skulle vise seg at et barn ikke skulle ha det trygt og godt psykososialt miljø, har barnehagen en aktivitetsplikt i tråd med barnehageloven §§ 42-43. Aktivitetsplikten består av fem delplikter og er visualisert i skjemaet nedenfor:

- Følge med
- Gripe inn
- Melde fra
- Undersøke
- Sette inn tiltak

Figur 3 - Flytskjema barnehagen aktivitetsplikt

Flytskjemaet viser hvordan barnehagen jobber hvis de får kjennskap til at ett eller flere barn ikke har et inkluderende og trygt leke- og læringsmiljø. Barnehagen har tilhørende skjemaer som skal benyttes når aktivitetsplikten igangsettes og hvis det skal lages en aktivitetsplan.

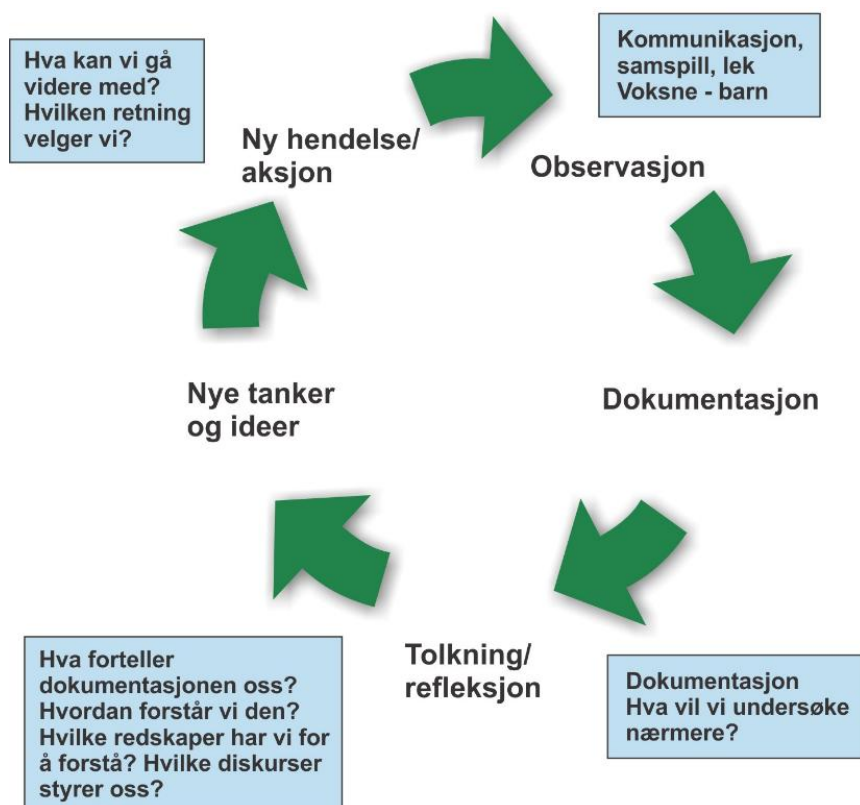
4 Barnehagens arbeidsmåter

4.1 Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Vi arbeider kontinuerlig med planlegging, dokumentasjon og vurdering. Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. (Rammeplanen, 2017)

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen.

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. **Pedagogisk dokumentasjon** er en arbeidsmåte som bidrar til å sikre vurderingsarbeidet – i tråd med barnehageloven og rammeplan. Pedagogisk dokumentasjon inneholder følgende faste elementer som observasjon, dokumentasjon, deling, refleksjon, tolkning og valg. Hensikten med pedagogisk dokumentasjon er å utfordre og videreutvikle personalets syn på barn, på læring og på kunnskap, ikke å vurdere og dokumentere ferdigheter og kunnskaper, trivsel og erfaringer hos enkeltbarnet.

Figur 4 - Modellen viser bruken av dokumentasjon som pedagogisk arbeidsmåte

Dokumentasjon kan bidra til:

Barn

- Hjelp barna å huske tilbake til, og sette ord på aktiviteten/hendelsen – gi ny inspirasjon til leken
- Et verktøy for at barna skal ta del i videre planlegging og vurdering
- Barna får en opplevelse av at det de gjør er viktig – de blir sett og hørt. Bidrar til å fremme et positivt selvbilde
- Synliggjør at andre barn handler og har andre løsningsforslag enn dem selv

Personalet:

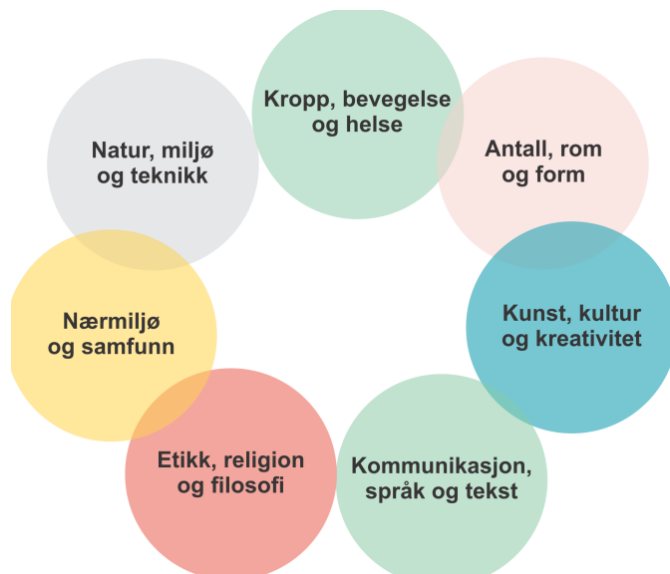
- Refleksjon og bevisstgjøring av egen praksis
- Lære mer om og reflektere rundt barns lærings-prosesser, tanker, meninger og relasjoner – utvikle vår evne til å SE
- Synliggjøre hva barna er opptatt av i hverdagen og rundt prosjekt vi arbeider med.
- Fungere som et løpende vurderingsverktøy – grunnlag for videre planer
- Se progresjon hos barn og ansatte – ved å se tilbake på prosesser

Foreldre:

- Synliggjøre barna sin hverdag- lek, læring og opplevelser
- Vise barnehagens innhold og arbeidsmåter
- Verktøy for videre samtale/ mellom barn og foreldre
- Utgangspunkt i foreldresamtaler

4.2 Fagområder

Rammeplan for barnehager har syv fagområder som barnehagen skal være innom i løpet av et år. I arbeid med fagområdene vil ofte flere områder være representert samtidig i prosjekt og i forbindelse med hverdagsaktiviteter. Periodevis vektlegges enkelte områder mer enn andre. Lek og barns rett til medvirkning påvirker innholdet i arbeidet med fagområdene. Fagområdene i barnehagen er stort sett de samme som barn senere møter i skolen.

I arbeid med de ulike fagområdene

- får barna ulike erfaringer og opplevelser
- skapes det stemning og begeistring
- finner vi en riktig balanse mellom barne- og voksenstyrte aktiviteter

skal vi være lydhøre for barns tanker og kunnskapssøking voksne og barn som er nysgjerrige sammen, undrer oss og utvikler «vår kunnskap»

Figur 5 - Fagområdene illustrert i sammenheng med hverandre

4.3 Digital praksis i barnehagen

Digital praksis i barnehagen (IKT) supplerer barnehagens arbeidsmåter, støtte barnas utvikling og læring og tilbyr nye uttrykksformer. Vi jobber for å bygge profesjonsfaglig digital kompetanse (PFDK) i vår barnehage, som betyr at ansatte har fagkunnskap, pedagogisk kunnskap og teknisk kunnskap i bruk av digitale verktøy i barnehage. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Digitale verktøy brukes med fornuft og skal ikke dominere som arbeidsmåte.

Ansatte i barnehagen skal ha kompetanse til å legge til rette for inkluderende, trygge og gode digitale miljøer for alle barn i barnehagen slik at den digitale praksis bidrar til barnas lek, kreativitet og læring. Bruk av ulike digitale verktøy i pedagogisk arbeid skal støtte opp om barns læreprosesser, bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn, samt at barna får støtte til å utvikle en begynnende etisk forståelse og digital dømmekraft. Mer om barnehagens arbeid med IKT i egen plan og [IKT plan for kommunale barnehager](#).

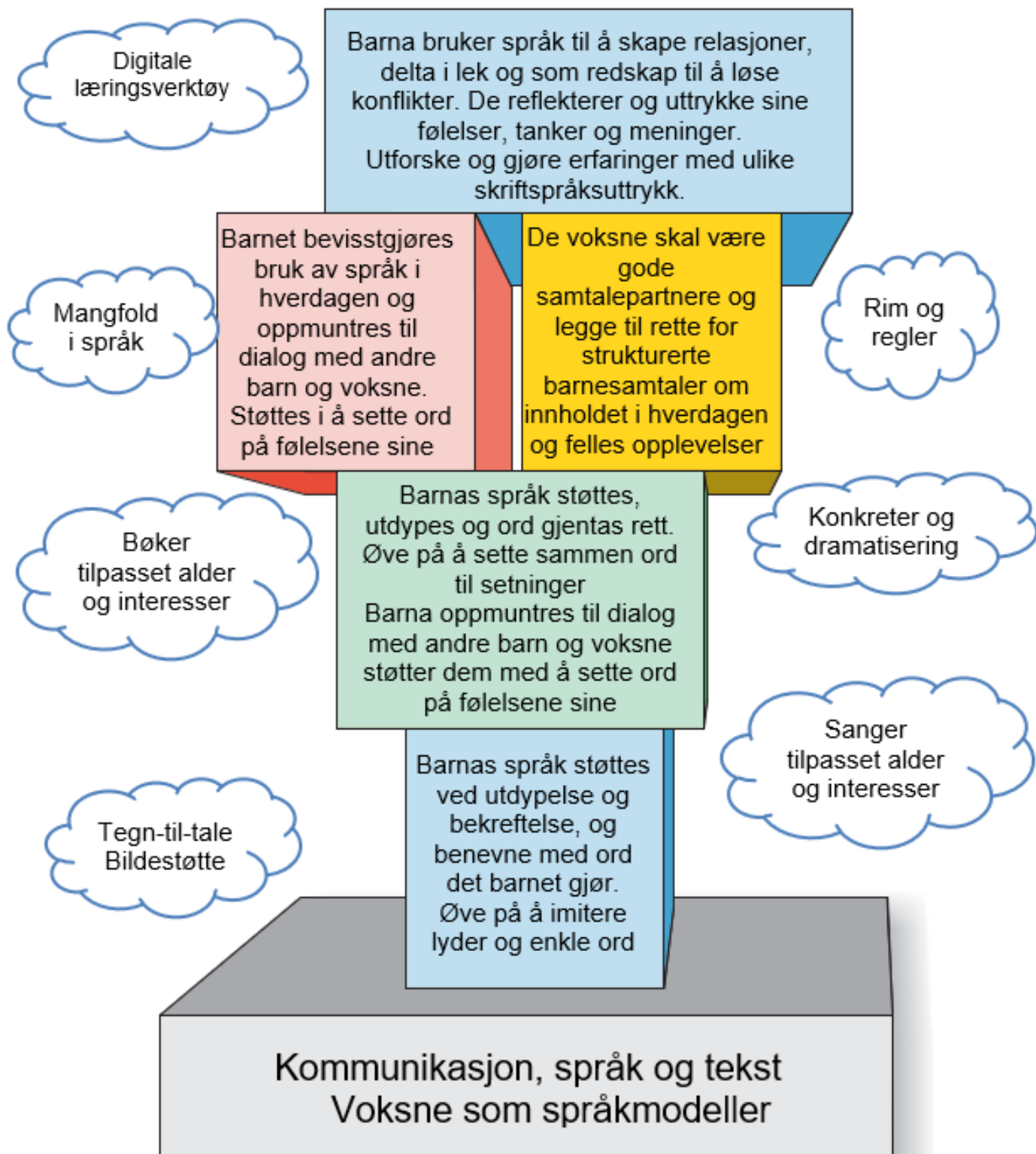
4.4 Progresjon i barnehagen

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Med bakgrunn i vårt syn på barn som kompetente og aktive utforskere i egne læringsprosesser, er vi opptatt av at progresjonen skal følge barnet og ikke alder. Det betyr at vi voksne må ha god kunnskap om det enkelte barn slik at vi kan gi hen utfordringer med utgangspunkt i deres nysgjerrighet, interesser og styrker. Vi tilrettelegger slik at barn har noe å strekke seg etter, støtter og stimulerer læringslysten, ser og bekrefter barna i mestringsøyeblikkene. Hvordan vi legger til rette for progresjon vil ha tett sammenheng med observasjoner og vurderinger vi gjør i hverdagen.

Gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, små og store grupper, leker, materialer og utforming av fysisk miljø, legger vi til rette for progresjon i barnehagen. Ved å være nærværende voksne i barnehagen, se barna og reflektere over vår praksis, skaper vi et miljø som vil fremme progresjon i lek, omsorg, danning og læring for både barn og voksne.

Eksempel på progresjon i barnehagen:

Figur 6 - En illustrasjon av progresjon i barnehagen, her med eksempel "Kommunikasjon, språk og tekst"

5 Overganger

Barnehagen er den første arenaen barna møter utenfor hjemmet og den er en del av det helhetlige utdanningsløpet. Hos oss dannes grunnlaget for videre læring. Samarbeid mellom hjem og barnehage ved oppstart og gjennom hele barnehagetiden, og etter hvert barnehage og skole er viktig for å skape en god overgang og sammenheng for videre utdanning.

5.1 Overgang hjem-barnehage

For de aller fleste barna er det en stor overgang å starte i barnehagen. Vi ønsker derfor å skape en sammenheng mellom hjemmet og barnehagen, og at overgangen skal være god for både barn og foreldre. Gjennom godt samarbeid med foreldrene kan vi bygge videre på tryggheten barnet har hjemmefra.

I overgangen fra hjem – til barnehage benytter vi oss av [Fredrikstadmodellen](#), som vektlegger betydningen av at omsorgspersonen er tilstede og aktiv i lek, aktiviteter og hverdagssituasjoner med barna i oppstarten.

Lekegrupper før oppstart i barnehagen

Fra mai måned er nye barn og foreldrene velkomne på besøksdager en gang i uken for å bli kjent og leke med de andre barna og de voksne på avdelingen.

5.1.2 Oppstart i barnehagen

Barnet vil den første dagen blir møtt av sin kontaktperson første dagen - som sammen med foreldre skal sikre barnet en god start i barnehagen. Det legges opp til foreldreaktiv tilvenning. Foreldre inviteres til foreldremøte og førstegangssamtale før oppstart, eventuelt i løpet av de første dagene etter oppstart.

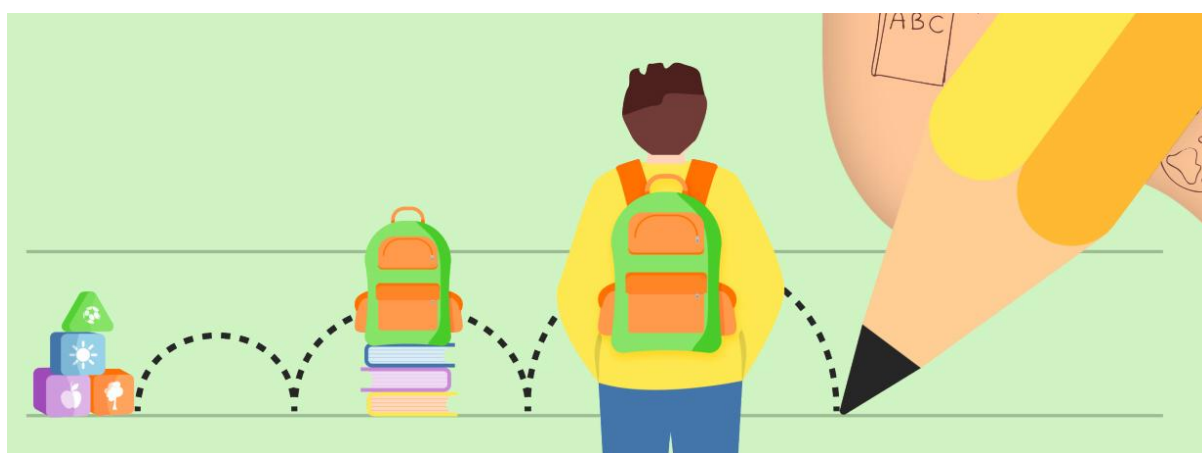
5.2 Overganger innad i barnehagen

Vi starter intern overgangsperiode mellom avdelinger og hus fra mai måned. Da besøker barn og personale, ukentlig, den barnegruppen og avdelingen de skal starte på til høsten. Det gjennomføres overgangssamtaler mellom pedagogene på gammel og ny avdeling og foreldre får tilbud om en samtale med ny pedagog før oppstart.

5.3 Overgang til skole og SFO

Det siste året i barnehagen jobbes det for at barna skal få en trygg og god overgang til skolen. Fredrikstad har en felles rutine som alle barnehagene og skolene følger i forbindelse med denne overgangen.

Noe av det viktigste arbeidet før skolestart er å kunne ta kontakt med andre på en positiv måte. Vi har fokus på lek, vennskap, samarbeid, konflikthåndtering og positiv sosial adferd. Hverdagslivets ferdigheter og selvstendighet, det å kle av og på seg selv, gå på toalettet og «å ta ansvar for seg selv» øves også på. På våren drar skolestarterne på tur og besøker skole/SFO med barnehagen og de inviteres på førskoledager sammen med foreldrene.

6 Foreldresamarbeid og foreldremedvirkning

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene. Foreldresamarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn gjennom daglig uformell kontakt og i avtalte mer formelle samtaler. På gruppenivå vil samarbeid og medvirkning skje gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget. Hvordan vår barnehage jobber for å legge til rette for dette viktige samarbeidet kan dere lese i tabellen nedenfor.

Foreldrene er en viktig ressurs for barnehagen - og barn trenger trygge, tydelige og støttende foreldre. Foreldrekompasset er et program som legger til rette for økt kunnskap for foreldre, gjennom kunnskapsdeling og refleksjon sammen med andre foreldre. Programmet følger foreldre fra barnets første møte på helsestasjonen, gjennom barnehage og skole ut 10. trinn. På ett eller flere foreldremøter i året vil Foreldrekompasset bli gjennomført i vår barnehage.

Trygge foreldre møter barnet med åpne armer. De tåler barnets ulike følelser og tenker over hvordan de selv oppleves av barnet.

Tydelige foreldre tar ledelsen og viser vei. De setter grenser på en omsorgsfull måte, og vet at avgjørelser kan være upopulære og gode på samme tid.

Støttende foreldre prøver å forstå barnets opplevelser og følelser, og gir både trøst og oppmuntring. De lar barna prøve selv og hjelper til når det trengs.

Alle ansatte møter foreldre som en ressurs, og bidrar aktivt til et godt samarbeid med hjemmet, samt støtter og styrker foreldre i foreldrerollen.

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det i vår barnehage
I vår barnehage ser vi foreldre som ressurs gjennom å lytte, ha god kommunikasjon og gi anerkjennelse i hverdagen	<ul style="list-style-type: none"> • Jevnlige foreldresamtaler om trivsel og utvikling. • Daglig dialog ved henting og levering. • Digital kommunikasjon via Vigilo, e-post og telefon. • Foreldremøter med informasjon og medvirkning. • FAU og SU bidrar til barnehagens utvikling. • Sosiale og faglige arrangementer styrker fellesskapet. • Vi møter foresatte med respekt og åpenhet. • Kommunikasjon tilpasses foresattes behov.
I vår barnehagen utveksler ansatte og foreldre informasjon om barnets utvikling, trivsel, erfaringer, læring og helse	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Daglig dialog brukes til å dele observasjoner og innspill.</i> • <i>Foreldresamtaler om utvikling og behov.</i> • <i>Vigilo gir innblikk i barnets hverdag.</i> • <i>Pedagogiske planer deles med foresatte.</i> • <i>Vi informerer ved behov og følger opp bekymringer</i>
I vår barnehage samarbeider vi med foreldrene for et godt og trygt barnehagemiljø	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Vi møter foresatte med respekt og anerkjennelse.</i> • <i>Vi lytter aktivt og følger opp det som er viktig.</i> • <i>Informasjon tas på alvor og følges opp.</i> • <i>Vi undersøker videre ved behov og involverer fagpersoner.</i>

Barnets beste

I vår barnehage iverksetter vi kunnskapsbaserte tiltak, og har en praksis som bidrar til at barnet med sin familie får rett hjelp til rett tid	<ul style="list-style-type: none"> • Vi observerer og dokumenterer barnets utvikling. • Dialog med foresatte brukes i vurderinger. • Foresatte informeres om hjelpetjenester. • Henvvisning skjer via Enveilnn og kommunale rutiner. • Tiltak iverksettes raskt ved behov • Vi samarbeider tverrfaglig med relevante instanser. • Foresatte får tydelig informasjon og involveres.
I vår barnehage har vi et anerkjennende og aktivt foreldresamarbeid, slik at samtykke innhentes tidligst mulig for å etablere et godt samarbeid med ulike tjenester - til barnets beste	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Vi bygger tillit gjennom daglig kontakt og tilgjengelighet.</i> • <i>Vi har åpen og ærlig dialog om barnets trivsel og utvikling.</i> • <i>Foreldre får tydelig informasjon om samtykke og samarbeid med eksterne tjenester.</i> • <i>Foreldre involveres i beslutninger som angår barnet</i>

7 Bærekraft, mat og helse = livsmestring

Livsmestring handler om å kunne forstå og å kunne påvirke faktorer som har betydning for mestring av eget liv. Barna skal få øve på å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Dette starter vi å øve på i tidlige alder, og det henger i tillegg tett sammen med arbeidet for inkluderende, trygt og godt barnehagemiljø. I barnehagen jobber vi på flere felt innenfor bærekraftig utvikling som påvirker hverandre og som er faktorer som påvirker barnas evne til å mestre livet sitt.

Rammeplanen sier at barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Det skal også skapes en økonomisk bevissthet rundt forbruket vårt og fordeling av ressurser i samfunnet. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for et mer bærekraftig samfunn. Det legges til rette slik at barna kan lære gode holdninger, verdier og vaner som er i tråd med bærekraftig utvikling og livsmestring. Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner.

Vår barnehage følger [Helsedirektoratets anbefalinger om mat og måltider i barnehagen](#).

I vår barnehage har vi fokus på bærekraft, mat og helse i et livsmestringsperspektiv

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det i vår barnehage
I vår barnehage skal vi bidra til at barna blir kjent med seg selv, kroppen sin og utvikle bevissthet om	<ul style="list-style-type: none"> • Vi snakker med barna om kropp og grenser på en trygg og alderstilpasset måte. • Barna lærer å sette ord på følelser og si ifra når noe ikke føles greit.

<p>egne og andres grenser</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har barnesamtaler om vennskap, respekt og nestekjærlighet. • Temaer som medmenneskelighet og fellesskap tas opp i samlingsstunder og prosjekter. • Voksne er tydelige rollemodeller som setter grenser med varme og trygghet. • Vi samarbeider med foreldrene om barnas utvikling og grensesetting
<p>I vår barnehage har vi en bærekraftig og miljøvennlig praksis som etablerer gode vaner for barna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Barna lærer enkel kildesortering og hvorfor det er viktig å ta vare på naturen.</i> • <i>Vi gjenbraker materialer i lek og kreativt arbeid.</i> • <i>Barna lærer å ta vare på leker og utstyr – vi reparerer fremfor å kaste.</i> • <i>Vi snakker med barna om naturen og hvordan vi kan beskytte den.</i>
<p>I vår barnehage legger vi til rette for helsefremmende aktiviteter, psykisk og fysisk,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Vi er ute hver dag – uansett vær – for frisk luft og fysisk aktivitet.</i> • <i>Barna får velge mellom rolige og aktive leker som stimulerer allsidig utvikling.</i> • <i>Vi bruker gymsal til motoriske aktiviteter som hinderløyper og ballspill.</i> • <i>Turer i skog og nærmiljø gir naturopplevelser og fysisk aktivitet.</i> • <i>Barna deles i mindre grupper for trygghet og tilpasset aktivitet.</i> • <i>Vi snakker med barna om følelser, vennskap og trivsel for å styrke psykisk helse.</i> • <i>Vi har fokus på god hygiene</i> • <i>Snakker om verdien av individet, at alle er ulike med vi har samme verdi.</i>
<p>I vår barnehage har vi måltider som fremmer helse, mat- og måltidsglede, gode samtaler og fellesskapsfølelse hos barna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Måltidene er rolige stunder med tid til mat, samtale og fellesskap.</i> • <i>Barna smører maten selv og øver på selvstendighet og finmotorikk.</i> • <i>Barna rydder av bordet og lærer å bidra til fellesskapet.</i> • <i>Voksne sitter sammen med barna og deltar i samtaler.</i> • <i>Vi snakker positivt om mat, helse og respekt for ulike matvalg.</i> • <i>Måltidene brukes til sosial læring, turtaking og omsorg</i>

Kildehenvisning

[Lov om barnehager](#)

[Rammeplanen for barnehager \(2017\)](#)

[Kommunedelplan Oppvekst – Fredrikstad kommune 2021-2032](#)

[Plan for kvalitet i barnehagen 2023-2027](#)

[Helsedirektoratet](#)

Boken: *Den autoritative voksenrollen i barnehage og skole* (2022) av Pål Roland

Programmet «Være sammen»: Pål Roland/Ingunn Størksen «Alle barn på jorden har den samme rett!» 2 utgave, 1 opplag 2012

Vedlegg

- 1. Barnehagens årshjul (eksempel)

Vedlegg 1 Årshjul - Hva skjer i barnehageåret 2025/2026

August

01: Nytt barnehageår starter

Tilvenning

13-15: Planleggingsdager. Barnehagen stengt

September

Brannverns uke 38

23: Foreldremøte små barns avdelinger (egen invitasjon kommer)

23: Foreldremøte store barns avdelinger (egen invitasjon kommer)

Oktober

Uke 40: Skolens høstferie

24: FN – dagen, foreldrearrangement (egen invitasjon kommer)

November

18: Planleggingsdag. Barnehagen stengt

27: lanternefest

Desember

Baking med foresatte (stor avdeling egen invitasjon kommer)

Pysjfest foreldrearrangement (liten avdeling egen invitasjon kommer)

5: Nissefest, fellessamling avdeling

12: Lucia markering

Uke 52: Skolens juleferie.

Januar

02: Planleggingsdag. Barnehagen er stengt

Februar

06: Samefolkets dag,

Uke 8: Skolens vinterferie

27: Temafest (informasjon kommer)

Mars

10: Barnehagedagen

21: Rockesokk markering

23: ID AL FITR,

April

01: Barnehagen stenger kl 1200

2-6: Påske barnehagen stengt

Mai

01: Arbeidernes dag – barnehagen stengt

14: Kristi himmelfart – barnehagen stengt

25: 2 pinsedag – barnehagen stengt

15: Vi markerer nasjonaldagen i barnehagen

Juni

Sommerfest med barn og foreldre (dato og egen invitasjon kommer)

Juli uke: 28,29,30: Barnehagen sommerstengt.

